

конфесійних суперечностей оперативно-розшуковими за-
собами: регіональний аспект: монографія / Р.А. Халілев.
- Сімферополь: ДП “Розвиток”, 2010. - 444 с.

6. Наказ від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/939/1687/5 „Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні”.

Клюс В.В.
кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності
Донецький юридичний інститут
МВС України
Надійшла до редакції: 14.06.2013

УДК 343.819

ЗМІСТ ТА ДЕЯКІ ВИДИ КОНТРОЛЮ ЗА СТАНОМ РЕАЛІЗАЦІЇ У ВИПРАВНИХ КОЛОНІЯХ УКРАЇНИ ПРИНЦИПУ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ТА ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Як свідчить практика, створюючи правовий механізм і гарантії реалізації його норм у певній сфері діяльності, будь-яка держава та її суспільні інститути не можуть обйтись без контролю за їх виконанням відповідними суб'єктами правових відносин [1, 19]. Це повною мірою відноситься й до діяльності персоналу Державної кримінально-виконавчої служби (далі - ДКВС) України, зокрема й до питань, пов'язаних з реалізацією принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань у виправних колоніях, хоча контроль у цьому разі не є єдиним та основним змістом його діяльності. Поряд з цим варто погодитись з В.Б. Авер'яновим і О.Ф. Андрійко, які переконані, що недооцінка та применшення ролі контролю можуть привести до неконтрольованої ситуації, зменшення керованості, і навіть хаосу. На цій підставі не слід віддавати перевагу як огульному запереченню контролю й критиці його надмірності, що стала модною останнім часом, так рівною мірою й “фетимізації” контролю, в якому вбачається вирішення всіх проблем, що існують в державному управлінні [2, 34]. Разом з тим, не вдаючись загалом до з'ясування різних значень змісту поняття “контроль” і його синонімічних виражень у термінах “моніторинг”, “контролінг” тощо, що вживаються в науковій літературі [1, 19-23] і на практиці, враховуючи, що це не складає основний зміст предмета та задач цієї статті, все-таки варто в загальних рисах дати оцінку його суті й соціально-правової природи, а також стану його реалізації в діяльності ДКВС України.

З огляду цього, вибрана тема цієї роботи є актуальною й такою, що представляє теоретичний і науково-практичний інтерес.

Вивчення наукових праць з означененої проблематики показало, що над її вирішенням працюють такі науковці, як Г.А. Авanesов, Л.В. Багрій-Шахматов, І.Г. Богатирьов, Т.А. Денисова, О.М. Джужа, І.І. Карпець, О.Г. Колб, М.П. Мелентьев, В.О. Меркулова, О.О. Наташев, О.Л. Ременсон, А.Х. Степанюк, М.О. Стручков, Ю.М. Ткачевський, В.М. Трубников, Б.С. Утєвський, І.В. Шмаров та ін. Крім цього, досить ґрунтовно в цьому напрямку працює М.С. Пузирьов, який у 2012 р. захистив дисертацію та здобув науковий ступінь кандидата юридичних наук по темі “Диференціація та індивідуалізація виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк” [29].

Проте досі ні в Україні, ні за кордоном не розроблено концептуальних зasad щодо правильного й ефективного застосування принципу диференціації та індивідуалізації покарань, що й виступило додатковим аргументом при виборі теми цієї статті.

У наукових джерелах поняття “контроль” розгля-

дається в широкому та вузькому аспектах. Зокрема, у першому випадку під контролем розуміють перевірку, облік діяльності кого, чого-небудь, нагляд за кимось, чимось [3, 294]. У вузькому змісті цей термін зводиться до перевірки: виконання рішень, прийнятих вищою організацією; розпоряджень різних рівнів системи управління; дотримання організаційних, економічних та інших нормативів тощо [1, 20].

Отже, якщо керуватися цими теоретичними підходами, то під контролем за діяльністю персоналу виправних колоній щодо стану й ефективності реалізації принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань слід розуміти діяльність визначених у законі суб'єктів за станом дотримання й виконання ними відповідних правових норм і приписів, спрямованих на вирішення виконання призначених судом покарань, і вжиття небідливих заходів по усуненню виявлених порушень, недоліків і прорахунків.

Аналіз чинного кримінально-виконавчого й оперативно-розшукового законодавства України дає змогу виділити наступні види контролю в цьому напрямку діяльності персоналу ДКВС України: 1) прокурорський нагляд за виконанням кримінальних покарань (ст. 22 Кримінально-виконавчого кодексу (КВК)); 2) відомчий контроль (ст. 23 КВК); 3) контроль, який здійснюється в ході відвідування установ виконання покарань Президентом України та іншими посадовими особами (ст. 24 КВК); 4) судовий контроль (ст. 4 КВК, ст.ст. 21, 35, 369, ін. КПК; Закон України “Про правовий статус суддів”) [4]; 5) громадський контроль за дотриманням прав засуджених під час виконання кримінальних покарань (ст. 25 КВК); 6) міжнародний контроль (Міжнародний пакт про громадянські та політичні права) [5]; Закон України “Про міжнародні договори” [6]; 7) контроль Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини [7]; 8) оперативно-розшуковий контроль (ст. 104 КВК; Закон України “Про оперативно-розшукову діяльність” [8]; ін.).

Сутність цих видів контролю з означененої проблематики досить влучно визначив С.Ю. Беньковський, який зазначив, що маючи інформацію про правомірність органу чи посадової особи та їх діяльність, зокрема з питань її стану, можна оперативно втрутитися, привести важелі управління у відповідність з умовами, що виникають, і попередити небажані наслідки. Крім цього, контроль дає можливість не лише корегувати управлінську діяльність з означененої проблематики, а й допомагає передбачити перспективи подальшого розвитку та досягнення конкретного результату [1, 23]. Проте, як показали результати дослідження, кожен з визначених на правовому рівні

видів контролю в установах виконання покарань (УВП) має як свої особливості, так і форми й засоби вираження на практиці, а також відповідний вплив на стан забезпечення ними кримінального покарання у виді позбавлення волі та недолікій переваги. Зокрема, особливостями прокурорського контролю у виді нагляду за виконанням кримінальних покарань, включаючи питання реалізації принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань, є те, що:

1) зазначена діяльність відповідно до ст. 121 Конституції України є виключною компетенцією прокуратури як державного органу, що полягає в діяльності прокурора щодо забезпечення додержання законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян [9, 61-62];

2) предметом прокурорського нагляду є, як це втікає зі змісту ст. 44 Закону України “Про прокуратуру”, додержання законності під час перебування осіб у місцях утримання затриманих, попереднього ув’язнення, в УВП, інших установах, що виконують покарання або заходи примусового характеру, які призначаються судом, додержання встановленого кримінально-виконавчим законодавством порядку та умов утримання або відбування покарання особами в цих установах, їх прав і виконання ними своїх обов’язків, що, власне, і передбачається змістом принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань [10, 9-10];

3) правові засади зазначененої діяльності прокуратури в УВП складають не лише норми Конституції України й Закону України “Про прокуратуру” [11], а й спеціальні накази Генеральної прокуратури України, в яких відображенна специфіка предмету прокурорського нагляду, зокрема й у виправних колоніях [12];

4) не зважаючи на те, що однією з основних форм здійснення прокурорського нагляду в УВП є проведення комплексних перевірок дотримання законності, прокурори мають право безперешкодно відвідувати підрозділи ДКВС, вести прийом засуджених з особистих питань і здійснювати інші позапланові і невідкладні заходи щодо забезпечення реалізації на практиці принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань [13, 86];

5) за результатами проведених перевірок прокурором вносяться передбачені Законом України “Про прокуратуру” документи прокурорського реагування, які є обов’язковими для виконання адміністрацією органів УВП ДКВС України [14, 46-52];

6) на органи прокуратури України відповідно до ст. 214 кримінально-процесуального кодексу (КПК) покладена функція щодо контролю за внесенням заяв і повідомлень про вчинене кримінальне правопорушення, включаючи й в УВП, до Єдиного реєстру досудових розслідувань, а отже, законодавцем створені відповідні елементи правового механізму й з питань реалізації цього принципу в УВП [15, 526-532].

Проте навіть наявність таких “особливих” повноважень, як свідчить практика, не дозволяє органам прокуратури в сучасних умовах своєчасно впливати на ефективність реалізації на практиці зазначеного принципу й стан охорони законних прав та інтересів засуджених в УВП, у результаті чого останні стають жертвами злочинних посягань та інших протиправних діянь, що посягають на їх життя й здоров’я [16, 124-128].

Як встановлено в ході дослідження, однією з обставин, що негативно впливає на роботу прокурорів у цьому

напрямку, є недотримання ними вимог принципу гласності, що визначений як пріоритетний у Законі України “Про прокуратуру” та спеціальному наказі Генеральної прокуратури України від 14.07.2006 р. № 11 гн “Про організацію роботи органів прокуратури України з реалізацією принципу гласності” [17], а також в Указі Президента України від 19.07.2005 р. № 1119/2005 “Про заходи щодо забезпечення особистої безпеки громадян та протидії злочинності” [18].

Суть зазначененої проблеми полягає в тому, що результати перевірок стану дотримання законності в ДКВС доводяться тільки до вищих структур ДПтС і Генеральної прокуратури України, а також до безпосередніх об’єктів прокурорського нагляду, тобто певною мірою носять келійний (закритий від громадськості та інших учасників кримінально-виконавчої діяльності) характер, позаяк інформацію про реальне положення справ в УВП не тільки не оприлюднюють у спеціальних друкованих виданнях (як, наприклад, це робить Уповноважений Верховної Ради України з прав людини [19] та громадські експерти, включаючи міжнародних [20]; ін.), а й не розглядаються на нарадах з участию представників інших органів державної влади й місцевого самоврядування, громадськості та інших суб’єктів моніторингу кримінально-виконавчої діяльності в Україні як на регіональному, так і центральному рівнях. Без сумніву, що роздавальні матеріали у вигляді “Інформаційно-аналітичних матеріалів”, які надаються лише учасникам нарад у Генеральній прокуратурі України чи обласних прокуратур і не мають відповідних реквізитів друкованого видання [21], не можуть бути змістовним вираженням принципу гласності діяльності прокуратури у сфері виконання покарань.

Виходячи з цього й керуючись визначенням у ч. 2 ст. 19 Конституції України принципом законності, відповідно до якого прокуратура та її посадові особи мають діяти в спосіб, що зазначений у Конституції й законах України, варто було б Закон України “Про прокуратуру” доповнити ст. 56-1 “Оприлюднення результатів перевірки стану законності в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування в засобах масової інформації” та викласти її в наступній редакції: “Результати перевірки стану законності в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування в 10-денний термін в обов’язковому порядку оприлюднюються в спеціальному інформаційному бюллетені, який видається на регіональному та центральному рівнях, а також в інших засобах масової інформації”.

За неподанням такої інформації посадові особи прокуратури притягаються до відповідних видів юридичної відповідальності”.

Аналогічний підхід слід застосовувати й при видозміні ст. 22 КВК “Прокурорський нагляд за виконанням кримінальних покарань”, а саме - необхідно зазначену статтю Кодексу доповнити ч. 3 наступного змісту: “Результати прокурорського нагляду за додержанням законів органами і установами виконання покарань мають бути у встановлені законом терміни оприлюднені в засобах масової інформації”.

Так зазначена видозміна дозволить наповнити реальним змістом принцип взаємної відповідальності держави та засудженого (ст. 5 КВК) і створить відповідний, більш ефективний, елемент правового механізму реалізації на практиці принципу диференціації й індивідуалізації виконання покарань.

Як показали результати дослідження, чимало невре-

Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення

гульованих правових моментів, що негативно впливають на організацію й стан дотримання зазначеного принципу в УВП, має в собі й відомчий контроль за діяльністю підрозділів ДКВС, що здійснюється вищими органами управління й посадовими особами ДПтС України (ст. 23 КВК). Зокрема, встановлено, що крім норм КВК, правові засади цього контролю визначені в ст. 7 Закону України “Про Державну кримінально-виконавчу службу України”, в якій зазначено, що ДПтС координує й контролює діяльність ДКВС; у п. 5 Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань (ПВР УВП), який надає право інспектування УВП Голові ДПтС, його заступникам, начальникам територіальних управлінь ДПтС та їх заступникам, а також у деяких нормативно-правових актах ДПтС України.

Інші працівники ДКВС користуються правом перевірки УВП на підставі приписів або завдань на відрядження, затверджених в установленому порядку. При цьому комплексне інспектування УВП проводиться один раз на п'ять років ДПтС і один раз на два роки - його територіальним органом управління, пропозиції й зауваження щодо результатів якого заносяться посадовими особами, які здійснюють зазначене інспектування, у Книгу зауважень і пропозицій (додаток 1 до ПВР УВП). Крім цього, результати комплексного інспектування УВП обговорюються на оперативних нарадах і засіданнях колегій ДПтС України та його територіальних органів, за висновками яких вживаються відповідні заходи реагування на виявлені недоліки, складаються плани усунення недоліків, т. ін. З метою перевірки ефективності та якості нейтралізації, блокування, ліквідації тощо виявлених прорахунків у діяльності УВП під час інспектування, протягом року після проведення комплексної перевірки здійснюється контрольне інспектування, результати якого теж розглядаються на оперативних нарадах і засіданнях відповідних колегій. Проте, як показує аналіз доктринальних і правових джерел, жодний нормативно-правовий акт у сфері виконання покарань, включаючи КВК України, не зобов’язує ДПтС і його територіальні органи направляти копії матеріалів перевірки прокурорам, які здійснюють прокурорський нагляд за виконанням кримінальних покарань відповідно до ст. 22 КВК і Закону України “Про прокуратуру”, що дало б можливість для останніх не лише належним чином координувати діяльність інших суб’єктів протидії злочинності в Україні [22, 81-82], а й своєчасно впливати на стан дотримання законності в УВП, включаючи й питання забезпечення особистої безпеки засуджених [23, 47-48]. Більш того, виходячи зі змісту правових джерел, що визначають правовий статус органів і учасників ДКВС України, можна зробити висновок про те, що ДПтС і його територіальні управління не зобов’язані направляти довідки перевірок і до органів місцевої державної адміністрації [24] та органів місцевого самоврядування [25], що, як свідчить практика, негативно впливає на стан реалізації зазначеного принципу й рівень взаємодії УВП з цими суб’єктами.

Враховуючи зазначене, варто було б ст. 23 КВК “Відомчий контроль” доповнити ч. 2 наступного змісту “Письмові висновки комплексних перевірок органів і установ виконання покарань посадовими особами Центрального органу виконавчої влади з питань виконання покарань та його територіальних управлінь направляються для відому та відповідного реагування прокурору, який, відповідно до закону та його повноважень, здійснює прокурорський нагляд за виконанням кримінальних

покарань, а також керівникам місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування”.

Така видозміна, з одного боку, підвищить рівень дотримання принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань у виправних колоніях, а з іншого боку, створить додатковий елемент у правовому механізмі протидії корупції в Україні [26, 8], а також зменшить питому вагу латентної злочинності в УВП [27]. Логічним у зв’язку з цим було б доповнення ст. 5 КВК “Принципи кримінально-виконавчого законодавства, виконання і відбування покарань” принципом гласності, який дав би можливість не тільки більш цивілізовано підходити до виконання кримінальних покарань, зокрема пов’язаних з ізоляцією особи від суспільства, але й ефективніше застосувати до кримінально-виконавчої діяльності можливості інститутів громадянського суспільства й окремих фізичних і юридичних осіб [28, 109].

Отже, виходячи зі змісту й стану деяких видів контролю за дотриманням на практиці принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань слід констатувати, що забезпечити належну реалізацію його в кримінально-виконавчій діяльності, а також охорону прав і законних інтересів засуджених в УВП у сьогоднішніх умовах вкрай проблематично та практично неможливо без внесення змін і доповнень у чинне законодавство України.

Література

1. Беньковський С.Ю. Соціально-правове призначення контролю за діяльністю державних органів / С.Ю. Беньковський // Формування пенітенціарної системи України: Матеріали наук.-практ. конф. (м. Одеса, 25 травня 2012 року). - Одеса: Управління ДПтС України; Одеський держ. ун-т внутр. справ, Міжнар. гуманіт. ун-т, 2012. - С. 19-23.
2. Державне управління: теорія і практика / За заг. ред. В.Б. Аверянова. - К.: Юрінком Інтер, 1998. - 348 с.
- Великий тлумачний словник української мови / [Упоряд. Т.В. Ковалюва]. - Х.: Фоліо, 2005. - 767 с.
3. Лаптіонова О.К. Прокурорський нагляд за діяльністю органів і установ виконання покарань в Україні / О.К. Лаптіонова // Державна пенітенціарна служба України: історія, сьогодення та перспективи розвитку у світлі міжнародних стандартів та Концепції державної політики у сфері реформування ДКВС України: тези міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 28-29.03.2013 р.). - К.: ДПтС, 2013. - С. 215-218.
4. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права // Права людини і професійні стандарти для працівників пенітенціарної системи в документах міжнародних організацій. - К.: Сфера, 2002. - С. 13-23.
5. Кальченко Т.Л. Реформування кримінально-виконавчої системи відповідно до міжнародних пенітенціарних стандартів / Т.Л. Кальченко // Державна пенітенціарна служба України: історія сьогодення та перспективи розвитку у світлі міжнародних пенітенціарних стандартів та Концепції державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 28-29 берез. 2013 р.) - К.: ДПтС України: ВД “Дакор”, 2013. - С. 121-124.
6. Карпачова Н.І. Стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні [Текст]: доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини / Ніна Іванівна Карпачова ; Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. - К.: Омбудсман України, 2006. - 374 с.
7. Міжнародна поліцейська енциклопедія: У 10 т./

Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення

Відп. редактори: Ю.І. Римаренко, Я.Ю. Кондратьєв, В.Я. Тацій, Ю.С. Шемшученко. - К.: Концерн "Видавничий дім "Ін Юре", 2006. - Т. 4. - 1223 с.

8. Прокурорський нагляд в Україні: підручник [для студентів] / за ред. проф. І.Є. Марочкинка, П.М. Каркача. - Х.: ТОВ "Одіссея", 2005. - 240 с.

9. Курило М.П. Нагляд за додержанням прав і законних інтересів засуджених до позбавлення волі: Автoreф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.10 / М.П. Курило. - Х.: НЮАУ ім. Ярослава Мудрого, 1997. - 18 с.

10. Про прокуратуру: Закон України від 05.11.1991 № 1789-XII // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 53. - Ст. 793.

11. Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян: Наказ Генеральної прокуратури України від 26 грудня 2005 р. № 7гн. - [Електронний ресурс]: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.12262.0>.

12. Аганов Г.Д. Предупреждение преступлений и иных правонарушений средствами прокурорского надзора при исполнении наказания в виде лишения свободы / Г.Д. Аганов, Е.Н. Ковалева // Уголовное право: научно-практический журнал. - М.: АНО "Юридические программы", 2005. - № 4. - С. 85-87.

13. Мичко М.І. Проблеми функцій і організаційного устрою прокуратури України: дис... докт. юрид. наук: 12.00.10 / Мичко Микола Іванович. - Х.: НЮАУ імені Ярослава Мудрого, 2001. - 375 с.

14. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар: у 2 т. / [Є.М. Блажівський, Ю.М. Грошевий, Ю.М. Дьомін та ін..]; за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, А.В. Портнова. - Х.: Право, 2012. - Т. 1. - 768 с.

15. Митрофанов I.I. Прокуратура як суб'єкт запобігання злочинам: монографія / I.I. Митрофанов, С.В. Степаненко. - Кременчук: Вид. ПП О.В. Щербатих, 2011. - 256 с.

16. Про організацію роботи органів прокуратури України з реалізації принципу гласності: наказ Генерального прокурора України від 14 липня 2006 року № 11гн. - [Електронний ресурс]: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.18049.0>.

17. Про заходи щодо забезпечення особистої безпеки громадян та протидії злочинності: Указ Президента України від 19 липня 2005 року № 1119/2005 // Урядовий кур'єр. - 2005. - № 135.- С. 3-4.

18. Карпачова Н.І. Забезпечення прав і свобод людини в пенітенціарних закладах / Н.І. Карпачова // Стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні:

Доповідь Уповноваженої Верховної Ради України з прав людини. - К.: Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, 2004. - С. 278-308.

19. Як змусити стандарти працювати: Практичний посібник по ефективному застосуванню Міжнародних тюремних правил. - вид. 2-ге. - Донецьк: "Донецький Меморіал", Східний видавничий дім, 2011. - 124 с.

20. Інформаційно-аналітичний бюллетень про стан прокурорського нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах та застосуванні інших примусових заходів за 12 місяців 2011 року. - К.: Генеральна прокуратура України, 2012. - 80 с.

21. Бурбика М.М. Правові основи координаційної діяльності органів прокуратури у сфері протидії злочинності / М.М. Бурбика // Форум права. - 2008. - № 3. - С. 77-82. - [Електронний ресурс]: <http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/FP/2008-3/08bmmpspz.pdf>

22. Клочков В.В. Повноваження прокурора з нагляду за виконанням законів у сфері охорони прав і свобод людини / В.В. Клочков // Вісник прокуратури. - К.: Істина, 2009. - № 6. - С. 44-48.

23. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV // Офіційний вісник України - 1999. - № 18. - Ст. 26.

24. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // Офіційний вісник України - № 25. - Ст. 20.

25. Хавронюк М.І. Науково-практичний коментар до Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" / М.І. Хавронюк. - К.: Атіка, 2011. - 424 с.

26. Изучение факторов, влияющих на состояние, структуру и динамику преступности в исправительно-трудовых учреждениях / [М.П. Журавлев, И.В. Каретников, А.Я. Маркович др.] - М.: ВНИИ МВД СССР, 1978. - 28 с.

27. Притула А.М. Деякі проблеми пенітенціарної служби та шляхи їх подолання / А.М. Притула // Формування пенітенціарної системи України: проблеми сьогодення. - Одеса: ОДУВС, УДПтС України в Одеській області, Міжнародний гуманітарний університет, 2012. - С. 109.

28. Пузирьов М.С. Диференціація та індивідуалізація виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк: Дис. канд... юрид. наук. / 12.00.08 - К.: НАВС, 2013. - 250 с.

Конопельський В.Я.
кандидат політичних наук, доцент, начальник кафедри кримінального права та кримінології ОДУВС
Надійшла до редакції: 01.06.2013

УДК 343.9:343.346

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОГНОЗУВАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ УКРАЇНИ

Прогнозування, вивчаючи стан, структуру й динаміку злочинності, виявляє властиві цьому соціально-правовому явищу закономірності, не тільки науково пояснює сьогодення, а створює основу для передбачення й прогнозування майбутнього розвитку злочинності на транспорті.

Передбачення, засноване на виявленіх зв'язках і закономірностях злочинності, уже давно має місце в профілактичній діяльності й використовується

Поляков Є. В.

в практиці правоохранних органів. На конкретно встановлених зв'язках злочинності з такими негативними соціальними явищами, як, скажімо, пияцтво, наркоманія, жебрацтво, моральна розбещеність, ґрунтуються багато профілактичних заходів. При проведенні планування профілактичної роботи органами внутрішніх справ на транспорті, увага, як правило, приділяється тим регіонам, галузям і об'єктам транспорту, де, порівняно з попереднім періодом, проявляється негативна динаміка

© Є.В. Поляков, 2013